



Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Vastuullista ja kestävää osaamista matkailualan alustoilla
Hakemusnumero	R-02139
Valintakokouksen päivämäärä	
Hakijan virallinen nimi	Lapin yliopisto, Lapin AMK, Koulutuskuntayhtymä Lappia, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
Toteuttaja	
Toimintalinja	TL7
Erityistavoite	Et 7.1 Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä
Alkamispäivämäärä	1.9.2025
Päättymispäivämäärä	31.8.2027

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Hankkeen tarve

Vastuullista ja kestävää osaamista matkailualan alustoille -hanke vastaa kasvavaan tarpeeseen kehittää kestävä, turvallista ja laadukasta liiketoimintaa ja matkailuosaamista alustatalouden piirissä oppilaitosyhteistyössä toteutettujen koulutusten avulla.

Tavoitteet

Hankkeen päätavoitteena on parantaa kohderyhmään kuuluvien osaamista sekä työllistymismahdollisuuksia digitaalisilla alustoilla tapahtuvassa matkailutoiminnassa. Samalla edistetään kestävä ja vastuullista liiketoimintaa, joka huomioi ympäristön, paikallisyhteisöt, kulttuurin ja lainsäädännön. Hankkeessa kehitetään ja toteutetaan kohderyhmille koulutuksia, jotka keskittyvät alustatalouden erityispiirteisiin, osaamisvajaisiin ja haasteisiin. Koulutuksissa tuetaan osallistujia tuottamaan laadukkaita, turvallisia ja vastuullisia matkailupalveluita digitaalisilla alustoilla sekä edistetään työllistymistä ja yrittäjyyttä tarjoamalla tietoa ja työkaluja uusien ansaintamahdollisuuksien hyödyntämiseen.

Lisäksi hanke lisää tietämystä alustatalouden vaikutuksista ja mahdollisuuksista sekä kehittää uusia palvelumalleja ja ratkaisuja Lapin matkailutoimijoille. Hankkeen painopiste on osallistujien osaamisen ja valmiuksien parantamisessa muuttuvassa alustatalouden ympäristössä sekä alueen matkailualan kestävän ja vastuullisen kilpailukyvyyn vahvistamisessa.

Hankkeen uutuus- ja lisäarvo syntyvät siitä, että se yhdistää alustatalouden ja kestävän kehityksen periaatteet ja osaamistarpeet aivan uudelleenmuokatuksi neljän oppilaitoksen yhteistyössä toteutetuksi koulutukseksi.

Kohderyhmä

- Henkilöt, jotka tarjoavat matkailualaan liittyviä palveluja tai tuotteita digitaalisilla alustoilla
- Henkilöt, jotka haluavat kehittää osaamistaan alustoilla tarjottaviin matkailupalveluihin liittyen.
- Digitaalisilla alustoilla toimivat yrittäjät, jotka haluavat parantaa toimintansa vastuullisuutta, turvallisuutta ja laatua.
- Yrittäjät, jotka ovat kiinnostuneita tarjoamaan palveluitaan digitaalisilla alustoilla.

Erityisesti kohderyhmäksi tavoitellaan henkilöitä, joilla ei ole muodollista koulutusta matkailu- tai palvelualojen työtehtävissä toimimiseen sekä nuoria, työttömyysuhan alla olevia henkilöitä ja opiskelijoita.

Asiakkaita: 160 (työssä 118, työtön 20, koulutuksessa 22)

Toimenpiteet

TP 1 Selvitys:

Alustatalous osana matkailualan kokonaisarkkitehtuuria. Osana selvitystyötä päivitetään myös MTI:n yhteisen perusopintoihin kuuluvan verkko-opintojakson Matkailun osallistavat taloudet sisältöä.

TP 2: Matkailun alustatalouden osaamisen kehittäminen

2.1 Avoin webinaarisarja alustataloudesta (kaikki kohderyhmät)

Webinaarisarjassa tarjotaan johdantoja ja syventävää tietoa alustataloudesta matkailualalla. Kaikille hankkeen kohderyhmille suunnatussa aloituswebinaarissa käsitellään alustatalouden roolia Lapin matkailun kokonaisarkkitehtuurissa.

Tämän lisäksi järjestetään omat webinaarisarjat eri kohderyhmille: 1) aloittavat alustatalousyrittäjät, 2) kokeneet alustatalousyrittäjät, 3) opetushenkilöstö. Jokaiselle kohderyhmälle järjestetään 2-4 webinaaria, eli yhteensä 6-12 webinaaria (a 1 h). Näiden webinaarien aikana käsitellään mm. digitaalisten alustojen hyödyntämistä, vieraanvaraisuutta digitaalisissa ympäristöissä sekä arvoa luovia käytäntöjä. Teemat täsmentyvät TP1 selvitystyön aikana.

2.2 Kohderyhmäkohtaiset koulutukset (matkailukeskusten yrittäjät, haja-asutusalueen yrittäjät)

Koulutukset suunnataan kahdelle keskeiselle kohderyhmälle. Hybridimallisten tavoitteena on lisätä alueen yrittäjien osaamista alustataloudesta ja edistää verkostoitumista.

Yksi koulutusosio suunnataan matkailukeskusten yrittäjille (erityisesti ulkopaikkakuntalaiset toimijat). Koulutukset keskittyvät mm. vastuulliseen toimintaan sosiokulttuurisesta näkökulmasta (esim. kuinka huomioidaan paikallinen kulttuuri), lainsäädännön ja hyvien käytäntöjen ymmärtämiseen (esim. eläinten hyödyntäminen matkailussa) sekä paikallisyhteisöihin.

Toinen koulutusosio suunnataan syrjäseutujen yrittäjille ja paikallisyrittäjille. Näiden koulutusten painopisteinä ovat liiketoiminnan kehittäminen ja digitaalisten valmiuksien parantaminen, kestävien ja vastuullisten toimintatapojen edistäminen, tuotteistaminen, yrittäjyysosaaminen verkkoalustoilla, markkinointiviestintä, digitaaliset taidot ja turvallisuuteen liittyvät näkökohdat, kuten lainsäädäntö ja laatu. Koulutuksia järjestetään 3-5 kpl sesongin ulkopuolella: kevät 26, syksy 26, kevät 27

2.3 Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat (5–15 osp) (yrittäjät, työssä olevat)

Työpaketissa kehitetään ja pilotoidaan uusia paikallisia tutkinnon osia, jotka tukevat alueen yrittäjien ja työntekijöiden osaamisen kehittymistä. Kehitettävät tutkinnon osat ovat työn ohessa suoritettavia, ja ne voidaan tarjota sekä suomeksi että englanniksi.

TP 3 Sparrausta matkailuyrittäjyyteen

Osallistujille järjestetään henkilökohtaista sparrausta 1-4 krt henkilöille, jotka ovat kiinnostuneita kehittämään alustatalouden hyödyntämistä liiketoiminnassa. Niihin ohjautetaan pääsääntöisesti koulutusten kautta. Sparrauksista osallistujat saavat konkreettisia työkaluja ja käytännön neuvoja uusien palveluiden tai tuotteiden kehittämiseen, uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin sekä tietoa uusista koulutusmahdollisuuksista. Sparraus mahdollistaa laajemman verkostoitumisen ja yhteistyömahdollisuuksien hyödyntämisen eri toimijoiden kanssa.

Sparraukset järjestetään hanketoimijoiden muodostamina työpareina niin, että tilaisuuksiin osallistuu osallistujan lisäksi kaksi henkilöä eri oppilaitoksista. Henkilöt/asiantuntijat valitaan aina osallistujan tarpeen mukaan, jotta sparrauksista saadaan osallistujille tehokkaampia ja kohdennetumpia, sekä toimintaa eteenpäin vieviä. Kohderyhmäkoulutuksiin osallistuville järjestetään sparrauksien lisäksi myös ns. aloitus- ja lopetuskeskustelut, joissa käydään läpi osallistujien koulutustarpeet (TP2). Lopetuskeskusteluissa osallistujat saavat selkeän suunnitelman jatkokouluttautumiselle tai muille kehitysohjeille. Yhteisten keskustelujen ja jatkosuunnitelman avulla varmistetaan liiketoiminnan kestävä ja vastuullinen kasvu ja sekä osallistujan henkilökohtainen kehittyminen.

TP4 Käsikirjan kokoaminen

Hankkeessa tuotetuista materiaaleista ja kartoituksesta laaditaan käsikirja tukemaan alustatalouden parissa toimivien työskentelyä. Sähköisesti julkaistava käsikirja tarjoaa konkreettisia työkaluja ja käytännönläheisiä esimerkkejä, jotka helpottavat sekä alustataloudessa jo toimivien, että siihen suuntaavien henkilöiden osaamisen kehittämistä ja toisaalta samalla myös yritysten kilpailukykyä parantamista. Käsikirja toimii oppaana myös yritysneuvoille ja muille asiantuntijoille tukien yhteistyötä yrittäjien ja yrittäjiksi aikovien kanssa.

Toteuttajien roolit ryhmähankkeessa

Lapin yliopistolta hanketta toteuttavat Koulutus- ja kehittämispalvelut (jatkossa Lay koke) ja yhteiskuntatieteiden tiedekunnasta matkailututkimus (jatkossa ytk MTI). Hankkeen pääkoordinaatiovastuu on Lay Kokella (TP0). Lay koke on päävastuussa TP3 ja TP4 toimenpiteiden toteutumisesta, työskentelyyn osallistuu aktiivisesti myös muut oppilaitokset. Ytk MTI osallistuu erityisesti TP1 selvitystyön tekemiseen, sekä toimii asiantuntijana muissa työpaketeissa. Ytk MTI osallistuu myös muihin hankkeen työpaketteihin osallistujan roolissa.

Lapin ammattikorkeakoulussa on tehty jo aiemmin alustatalous-teemaan liittyvää kehittämistyötä.

AKM:lla on vahvaa digitaalisen matkailun osaamista sekä sosiaalisen osallisuuden ja vastuullisuuden osaamista.

Työpaketissa 1. Lapin AMK osallistuu selvityksen valmisteluun, tarkentamiseen ja aikataulutukseen yhdessä muiden kumppanien kanssa. Lapin AMK osallistuu selvityksen toteutukseen: haastattelujen ja kyselyjen laatiminen ja analysointi sekä työpajojen sisältöjen suunnittelu.

Työpaketissa 2. Lapin AMK osallistuu webinaarien suunnitteluun ja toteutukseen toimenpiteessä 2.1 sekä kohderyhmäkohtaisten koulutusten sisältöjen suunnitteluun toimenpiteessä 2.2. Työpaketissa 3. Lapin AMK osallistuu soveltuvin osin sparrausten sisältöjen tekemiseen vastuullisen matkailuliiketoiminnan asiantuntijana.

Työpaketissa 4. Lapin AMK osallistuu työkirjan sisältöjen laatimiseen yhdessä muiden kumppanien kanssa.

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia osallistuu hankkeen TP1:ssä jalkautumiseen sekä tuottaa toiselle asteelle alustatalouden opintosisältöjä korkeakoulujen materiaalia hyödyntäen. Lappia vastaa TP2:n toteutuksesta yhdessä Redun kanssa. Lappia osallistuu TP2:ssa webinaarisarjan, kohderyhmäkohtaisten koulutusten ja alueellisten tapahtumien järjestämiseen sekä kehittää työelämän tarpeen mukaan uusia paikallisesti tarjottavia tutkinnon-osia. Lappia toteuttaa TP3:ssa sparrausta matkailuyrittäjyyteen työparimallilla yhdessä muiden

ryhmähankkeen oppilaitosten kanssa. Lappia osallistuu TP4:ssä käsikirjan kokoamiseen soveltuvin osin. Lisäksi Lappia hoitaa omalta osaltaan hankkeen hallinnointia ja viestintää.

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän työntekijä toimii yhteyshenkilönä hankkeen toimijoiden ja koulutuskuntayhtymän matkailualan sekä muiden kuntayhtymän toimijoiden välillä. Työntekijä osallistuu työpakettien 1-3 suunnitteluun ja toteuttamiseen yhdessä muiden toteuttajien kanssa, mutta erityinen panos osatoteutuksessa on työpaketissa 2. Kokoaikaisen työntekijän lisäksi hankkeeseen osallistuu asiantuntijaopettaja, joka vastaa erityisesti työpaketti 2.3. suunnittelusta ja toteutuksesta.

Tulokset

TP 1 tulokset

*Infograafi: Alustatalous matkailun kokonaisarkkitehtuurissa

*Selvitys: Matkailupalvelut alustataloudessa – haasteet, potentiaali ja osaamistarpeet

*Järjestetty alueellisia työpajoja 2-3kpl

*Kehitetty opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista korkeakoulujen verkkomateriaalin avulla *Koottu toiselle asteelle alustatalouden opintosisältöjä korkeakoulujen verkko-opetusmateriaalia hyödyntäen.

TP 1:n tulokset toimivat pohjana muiden työpakettien toimenpiteille ja tuloksille. Tuloksista käydään keskusteluja hanketoimijoiden kanssa ennen niiden virallista julkaisua keräten samalla palautetta. Selvityksessä esiin tulleiden osaamistarpeiden täyttymistä voidaan seurata myös sparrauskeskusteluiden avulla erityisesti kohderyhmäkoulutuksiin osallistuneiden osalta.

TP2 tulokset

*Järjestetty 6-12kpl webinaaria, jotka ovat yleisesti saatavilla opin.fi palvelussa ja/tai avointen oppimateriaalien kirjastossa (pl. Mahdolliset ostopalveluna toteutetut webinaarit)

*Järjestetty 6-10 kpl koulutuksia, joiden materiaalit ovat soveltuvin osin saatavilla opin.fi palvelussa ja/tai avointen oppimateriaalien kirjastossa

*Järjestetään 2-3kpl alueellista tapahtumaa

*Kehitetty paikallisesti suoritettavia tutkinnon osia työelämän tarpeen mukaan 2-4kpl Konkreettisia tuloksia ovat suoritettavat webinaarit, koulutukset ja tutkinnon osat. Laadullista arviointia tehdään keräämällä osallistujilta palautetta opetussisällöistä, webinaareista ja niiden sovellettavuudesta työelämään. Määrällisesti seurataan toteutuneita webinaareja ja koulutuksia, niihin osallistuneiden henkilöiden lukumäärää, materiaalien käyttöä sekä suoritettujen tutkinnon osien määrää.

TP3 tulokset

- Osallistujille järjestetyt sparraustilaisuudet
- Tiivistynyt oppilaitosyhteistyö asiantuntijoiden kesken

Näistä tuloksista seurataan sparraustilaisuuksien määrää ja tilanteista saatua laadullista palautetta niin osallistujilta kuin asiantuntijoilta.

TP4 tulokset

Sähköisesti julkaistava käsikirja alustataloudessa toimivien työskentelyn tueksi. Julkaisusta tehdään myös painosversio. Hankkeen muiden työpakettien tulosten pohjalta koottu käsikirja todentaa laadullisesti hankkeen toimenpiteitä.

Tulosten hyödyntäminen hankkeen jälkeen

Hankkeessa toteutettavat oppimateriaalit ja koulutussisällöt jäävät oppilaitosten käyttöön hyödynnettäviksi muissa jo olemassa olevissa koulutuksissa. Niitä voidaan tarpeen mukaan edelleen kehittää. Myös webinaarit ovat hyödynnettävissä muissa koulutuksissa, mutta myös muiden toimijoiden hyödynnettävissä. Näin alustatalouden toimijat voivat syventää osaamistaan vastuullisuudesta, turvallisuudesta ja laadusta myös hankkeen päätyttyä.

Vaihtoehtoisesti toiminta tai kehitystyö jatkuu toisessa tuensaajan hankkeessa.

Yleisesti hyödynnettävät tulokset

Hankkeen yleisesti hyödynnettäviä tuloksia ovat mm. webinaarit, koulutusmateriaalit, infograafit ja selvitystyö matkailupalveluista alustataloudessa. Tulokset kootaan julkisesti saataville esimerkiksi opin.fi palveluun ja/tai avoimet oppimateriaalit -sivustolle. Hankkeen tuloksista tiedotetaan laajasti esimerkiksi oppilaitosten omissa julkaisukanavissa, uutiskirjeissä, somealustoilla ja mahdollisuuksien mukaan matkailualan julkaisuissa. Lisäksi hyödyksi käytetään erilaisia sidosryhmäkohtaamisia.

Ehdotus ohjausryhmäksi

Alustayrityksen edustaja
Alustalla toimiva palveluntarjoaja/yrittäjä (2-4 hlöä)
Viranomaisedustaja
Oppilaitosten edustajia
VisitOrganisaation edustaja
Matkailukehittäjiä (2-4 hlöä)

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannukset		Rahoitus		Asiakkaat
<i>Lapin yliopisto</i>				
Palkat	88 589 e	EU	99 221 e	20 (työssä 10, työtön 5,
FR 40 %	35 646 e	oma	24 804 e	koulutuksessa 5)
Yht.	124 025 e			4 yritystä
<i>Lapin amk</i>				
Palkat	92 916 e	EU	109 665 e	20 (työssä)
FR 40 %	39 166 e	oma	27 417 e	4 yritystä
Yht.	137 082 e			
<i>Lappia</i>				
Palkat	67 478 e	EU	75 576 e	29 (työssä 20, työtön 3,
FR 40 %	26 992 e	oma	18 894 e	koulutuksessa 6)
Yht.	94 470 e			4 yritystä
<i>Rovaniemen koulutuskuntayhtymä</i>				
Palkat	172 408 e	EU	193 098 e	71 (työssä 48, työtön 10,
FR 40 %	68 964 e	oma	48 274 e	koulutuksessa 13)
Yht.	241 372 e			4 yritystä
Henkilöasiakkaita 140, yrityksiä 16				

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	596 949 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	596 949 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	477 560 €, %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 7 erityistavoitetta 7.1 Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (12/42) tullakseen rahoitetuksi Hanke tukee Lapin siirtymäsuunnitelmaa mm. monipuolistamalla alueen elinkeinorakennetta, kehittämällä yritysten liiketoimintamahdollisuuksia sekä parantamalla koulutustarjontaa ja tukemalla uusia työllistymismahdollisuuksia. Arviointipisteet: 12/24
--

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Pohjois-Pohjanmaan ELYn Eura-rahoituskokous 22.1.2025 Lapin sihteeristön hanketyöryhmä 19.5.2025 Lapin MYRS 28.5.2025 Lapin MYR 9.6.2025

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä